

Uudenmaan Kylät Nylands Byar

2024

**Uudenmaan vuoden kylä:
Pohjan kirkonkylä s. 6**

Årets by i Nyland: Pojo kyrkoby s. 8

Hyvä lukija,

Uudenmaan Kylät ry:n digilehden neljäs numero on nyt luettavana. Julkaisussa kerromme kylätoiminnan kuulumisia ja esittelemme kylätoiminnassa mukana olevia toimijoita.

Uudenmaan Kylät ry toimi Länsi- ja Keski-Uudellamaalla kylätoiminnan maakunnallisena järjestönä Suomen Kylät ry:n alaisuudessa.

Itäisen Uudenmaan puolella vastaavasti toimii SILMU-kylät, joka hallinnollisesti kuuluu Kehittämisyhdistys SILMU ry:n alle.

Yhdistyksemme on kaksikielinen, ja teemme työtä kylien eteen hanke- ja ohjaustoiminnan kautta sekä suomeksi että ruotsiksi.

Uudenmaan vuoden 2024 kyläksi valittiin Pohjan kirkonkylä. Kerromme samassa yhteydessä miten kunnan ja muiden kylien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu. Lue lisää tästä <https://www.uudenmaankylat.fi/uudenmaan-vuoden-kyla/>

Tänä vuonna kurkistamme Hankoon, joka viettää 150-vuotisjuhlavuottaan.

Uusi Leader-rahoituskausi on nyt käynnistynyt ja saat tietoa alueellamme toimivista Leader-ryhmistä ja rahoitusmahdollisuuksista niiden kautta.

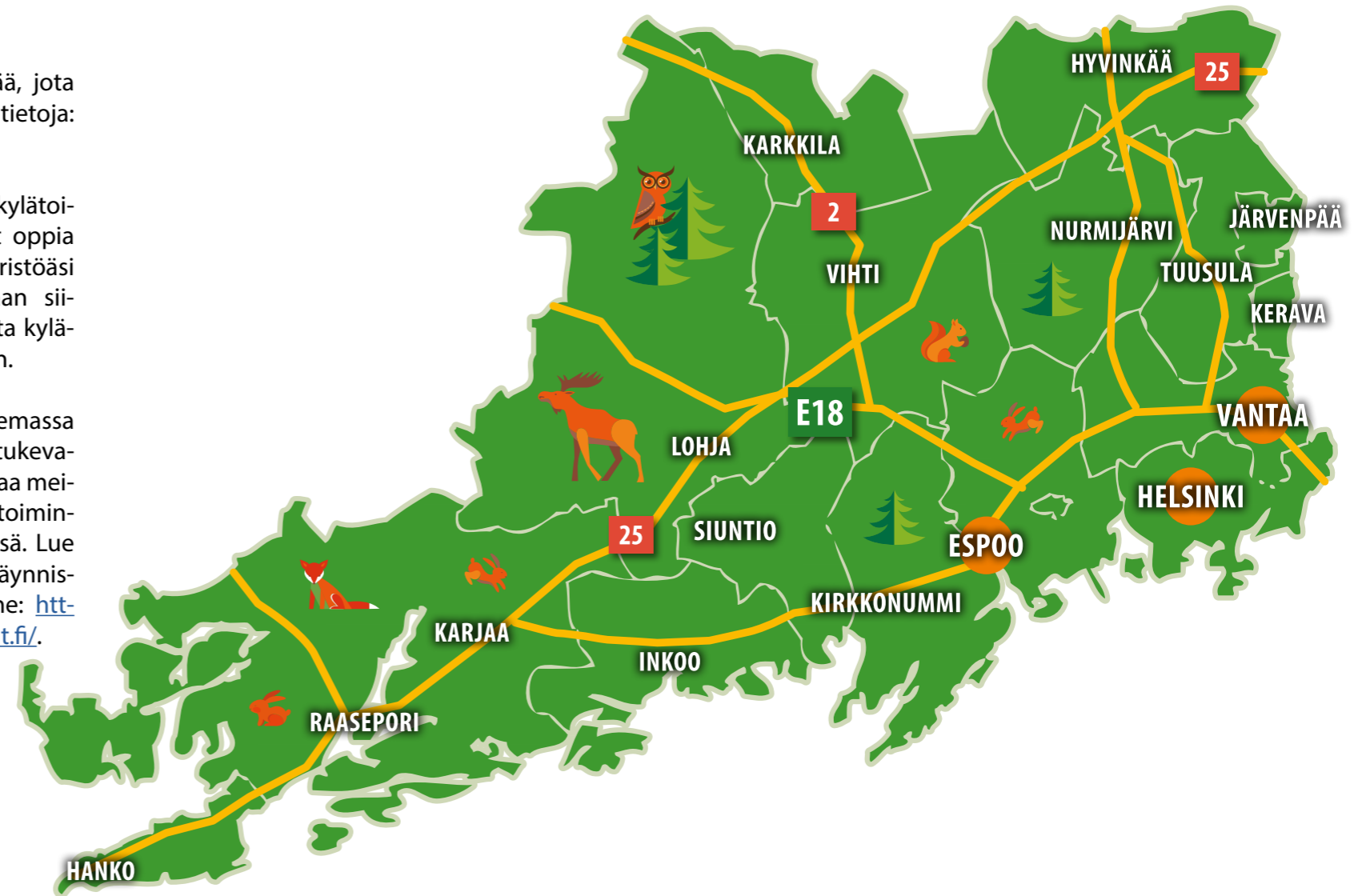
Kesäkuussa olemme jälleen mukana järjestämässä valtakunnal-

lista Avoimet Kylät -päivää, jota vietetään 8.6. Tarkempia tietoja: <https://avoimetkylat.fi/>.

Jos et vielä ole mukana kylätoiminnassa, mutta haluaisit oppia ymmärtämään lähiympäristöäsi paremmin ja vaikuttamaan siihen, ota selvää, minkälaista kylätoimintaa kotiseudullasi on.

Uudenmaan Kylät ry on olemassa paikallista kylätoimintaa tukevana organisaationa. Voit ottaa meihin yhteyttä kaikissa kylätoimintaa koskevissa kysymyksissä. Lue lisää toiminnastamme ja käynnissä olevista hankkeistamme: <https://www.uudenmaankylat.fi/>.

Heikki Hanhimäki

Bästa läsare,

nu kan du läsa den färskaste fjärde årgången av tidningen Nylands Byar i digitalt format. Tidningen behandlar aktuellt inom byverksamheten och verksamhetens olika aktörer presenteras.

Nylands Byar rf verkar i västra och mellersta Nyland som en landskapsorganisation inom Finlands Byar rf.

Vår motsvarighet i östra Nyland är SILMU-byar som fungerar inom Leader-gruppen Utvecklingsförening SILMU rf.

Vår tvåspråkiga förening jobbar för byarna genom projekt- och handledningsverksamhet på såväl finska som svenska.

Pojo kyrkoby valdes till Nylands årets by. Här kan du läsa mera: <https://www.uudenmaankylat.fi/sv/arets-nylandska-by/>.

I år tar vi oss en titt på Hangö som fyller 150 år.

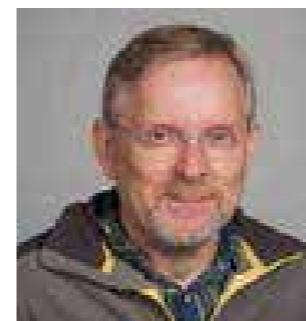
En ny Leader-finansieringsperiod har inletts och du kan bekanta dig med de Leader-grupper som verkar inom vårt område och via dem de finansieringsmöjligheter som erbjuds.

I juni är Nylands Byar också med i arrangemangen på Öppna Byar-dagen som ordnas 8.6. Läs mera här: <https://suomenkylat.fi/sv/oppna-byar-dagen>.

Om du ännu inte känner till byverksamheten som finns i din hemtrakt – ta reda på och kom med i byverksamheten ifall du vill få mera information och påverka framtiden i din närmiljö.

Nylands Byar rf stöder och leder den lokala byverksamheten och dess aktörer. Oss kan du kontakta i alla frågor som berör byverksamhet och de projekt som pågår: <https://www.uudenmaankylat.fi/sv/>.

Heikki Hanhimäki

Heikki Hanhimäki on toiminut Uudenmaan Kylien puheenjohtajana vuodesta 2018 lähtien. Hänen kotiseuransa on Routioseura ry Lohjalla ja hän on mukana myös Lohjan Kylät ry:n toiminnassa.

Heikki Hanhimäki har agerat som ordförande i Nylands Byar sedan år 2018. Hans hemförening är Routioseura ry i Lojo och han är också med i Lohjan Kylät ry:s verksamhet.

Anu Nilsson toimii Uudenmaan Kylien toiminnanjohtajana. Hän on mukana myös monen Vihtijärven kylän yhdistyksen toiminnassa ja Ykkösakselin hallituksessa.

Anu Nilsson agerar som verksamhetsledare i Nylands Byar. Hon är även med i verksamheten av många förening i Vihtijärvi och med i Ykkösakselis styrelse.

Anu Halme työskentelee Uudenmaan Kyliä viestintäasiantuntijana. Hän on mukana myös kotikylänsä Veikkolan yhdistystoiminnassa.

Anu Halme arbetar som kommunikationsspecialist för Nylands Byar. Hon deltar också i föreningsverksamheten i sin hemby Veikkola.

Mikael Gerkman toimii Uudenmaan Kylien toimistosihteerinä ja vaikuttaa Veikkolassa Kirkkonummella.

Mikael Gerkman agerar som kontorssekreterare för Nylands Byar och verkar i Veikkola i Kyrkslätt.

Uudenmaan kylät -lehteä kustantaa Uudenmaan kylät r.y./Nylands Byar -tidningen är publicerad av Nylands Byar r.f. Päätoimittaja/chefredaktör: Anu Halme. Taitto/layout: Anu Halme. Kannen kuva/framsidans bild: Marianne Liitelä

Yhteistyötä yli maakuntarajojen

Muun toimintansa lisäksi Uudenmaan Kylät toteuttaa erilaisia hankkeita, joista yksi on yhdessä Varsinais-Suomen Kylät ry:n kanssa toteutettava Lumoavat kylät -hanke, jonka avulla tavoitellaan kylille lisää elinvoimaisuutta ja asukkaita. Hankkeessa on mukana kyliä Uudenmaan puolelta Lohjalta ja Vihdistä sekä Varsinais-Suomesta Salosta. Hanke jatkuu tä-

män vuoden loppuun saakka, ja sitä hallinnoi leader Ykkösakseli.

Hankkeen puitteissa on järjestetty kylissä brändi-iltoja, joissa on muun muassa pohdittu kylien erityispiirteitä, veto- ja pitovoimia. Osana hanketta sai alkunsa myös "Vuoden harmain kyläretki", jolla teemalla on vierailtu kylissä molempien maakuntien puolella.

Tietoa ja osaamista on jaettu myös kaikille muille kiinnostuneille; hankkeen aikana on järjestetty kaikille avoimia webinaareja muun muassa kylien ja kuntien välisestä yhteistyöstä, kylien brändämisestä sekä kylään muuttamisesta ja kotiutumista. Lisää ohjelmaa on vielä luvassa, joten kannattaa seurata viestintäämme.

Föreningshus i utveckling -hanke

Nyt jo päätetty hanke aloitettiin tammikuussa 2021. Päävastuu oli Uudenmaan Kylillä, SILMU-kylät Itä-Uudellamaalla osallistui 1/6:lla resurssista toiminnallisesti ja taloudellisesti. Hanke oli mahdollinen toteuttaa Svenska Kulturfondenin myöntämällä rahoituksella.

Korona-aika vaikutti huomattavasti myös tähän hankkeeseen, ja kaikki tilaisuudet voitiin alussa järjestää vain etänä netin kautta. Kes-

ti varsin kauan ennen kuin osallistujia oli mahdollista saada paikan päällä tapahtuviin tilaisuuksiin. Haasteet olivat isot, mutta suurimaksi osin hanke saavutti tavoitteensa. Tapahtumiin osallistuneet henkilöt edustivat noin 30:tä eri yhdistystä Uudenmaan alueella. Palaute oli myönteistä ja osoitti olevan tarvetta ruotsin- ja kaksikieliselle toiminnalle kyläkehityksen saralla varsinkin ajatellen ole-massa olevia kylätaloja.

Hankkeen aikana toteutuneet yhteenotot ovat olleet antoisia ja ne helpottavat kaikkea tulevaa toimintaa koskien ruotsin kielellä tapahtuvaa kylien kehitystyötä. Tarpeen tullen päivitettävää materiaalia ja käytännön työkaluja tuotettiin hankkeen aikana. Kokeimuksia käytetään samojen aiheiden tiimoilta tulevissa kehityspyrkimyksissä. Seuraa kotisivujamme ja uutiskirjeitämme!

Surkeista surkein

Erityisesti yksi asia yhdistää kaikkia suomalaisia. Se ei tunne kunta- tai maakuntarajoja, on tuttu juttu niin harvempaan asutulla maaseudulla kuin ruuhkaisemmissa taajamissakin, aiheuttaa huolta, ärsytystä ja vaarallisia tilanteita. Se on tietysti paljon puhuttu ja parjattu teiden surkea kunto.

Viime marraskuussa valittiin toista kertaa Suomen surkein kylätie. Suomen Kylät ry:n ja Suomen Tieyhdistyksen järjestämän kuvakilpailun osallistujat julkaistiin Maaseudun Tulevaisuudessa. Äänestyksen lopputuloksena "voit-

taja" löytyi Uudeltamaalta – kärkipaikan vei Vihdin Otalammella sijaitseva Laurintie.

Sanna Rantasen taltioiman voitajakuvan nimi on paljon puhuva: "Vauvakin saa maidon vaahdotettuna näillä kuopilla".

Laurintie, kuten huonokuntoisten teiden ongelma kokonaisuudessaan, sai ansaitsemansa mediahuomion, palkintojuhlat kotikylällä ja jopa oman laulun.

Tien kuntoon kilpailumenestys ja maine ei toistaiseksi juurikaan ole vaikuttanut.

Samarbete över landskapsgränserna

Förutom sin övriga verksamhet förverkligar Nylands Byar olika projekt varav ett är i samarbete med Egentliga Finlands Byar. Projektet heter Lumoavat kylät och dess strävan är att få mera livskraft och invånare till byarna. Med i projektet är byar från Lojo och Vichtis samt Salo i Egentliga Finland. Projektet fortsätter till slutet av året och det administreras av Leader Ykkösakseli.

Under projektet har det ordnats kvällar i byarna var avsikt är att bygga upp en byabrand dvs varumärke som tar byns speciella egenskaper i beaktande och stärker dess dragnings- och hållningskraft. Som en del av projektet inleddes också konceptet "Årets gråaste byautfärd" (fri översättning) då deltagarna har gästade byar i de bägge landskapen.

Information, expertis och erfarenheter har delgivits också andra intresserade under projektets gång. Det har ordnats webinarier för allmänheten angående bl.a. byarnas och kommunernas samarbete, om att bygga upp en brand samt om inflyttning till byn och integration i den befintliga byam miljön. Mera program ordnas ännu så följ med våra infokanaler.

Projektet Föreningshus i utveckling

Projektet inleddes i januari 2021 och har nu slutförts. Nylands Byar hade huvudansvaret och SILMU-byar i östra Nyland deltog med 1/6 av resursen funktionellt och ekonomiskt. Till största delen finansierades projektet av Svenska Kulturfonden.

Coronapandemin satte sin prägel på verksamheten eftersom evenemangen i början kunde ordnas

endast på distans via nätet och också långt därefter var det svårt att få deltagare på fysiska evenemang. Utgående från de stora utmaningarna lyckades projektet ändå nå sina mål till den största delen. De personer som deltog i olika evenemang representerade c. 30 olika föreningar i Nyland. Responsen var god och påvisade ett behov av svensk- och tvåspråkig verksamhet angående byaut-

veckling med speciellt fokus på de befintliga byahusen.

Kontakterna under projektet har varit givande och de underlättar framtida verksamhet angående byautveckling på svenska. Material samt konkreta verktyg producerades och de uppdateras vid behov. Erfarenheterna används vid kommande utvecklingssträvanden med liknande tema. Följ upp våra hemsidor och nyhetsbrev!

Värre än sämst

Vauvakin saa maidon vaahdotettuna näillä kuopilla. Kuva: Sanna Rantanen. Barnet kan även få mjölken skummad i dessa gropar. Bild: Sanna Rantanen.

En speciell sak är gemensam för alla finländare. Oberoende av kommun- eller landskapsgränser är den bekant för alla som rör sig på landsbygden eller också i mertrafikerade urbanare miljöer. Den orsakar bekymmer, irritation och farliga situationer. Det är förstas vägarnas urusla skick det gäller.

I november ifjol valdes för andra gången Finlands sämsta byväg. Finlands Byar rf och Vägforeningen i Finland rf ordnade en foto-graferingstävling vars deltagare publicerades i Maaseudun Tulevaisuus. Omröstningen resulterade i att "vinnaren" som fick den föga smickrande utmärkelsen hittades

i Nyland. Det var vägen Laurintie som är belägen i Otalampi, Vichtis.

Sanna Rantanen hade tagit fotografiet med den finurliga bildtexten som fritt översatt lyder "Barnet kan även få mjölken skummad i dessa gropar".

Laurintie liksom problemet överlag med vägarna i alltför dåligt skick fick välförtjänt synlighet i medierna. Vägen fick också en prisfest i hembyn där den är belägen samt en egen låt.

Synligheten och "framgången" i tävlingen har dock inte ännu påverkat vägens nuvarande skick.

Uudenmaan ykköskylä tarvitsee kuntaa

Pohjan kirkonkylän taival entisestä kuntakeskuksesta eläväksi kyläksi on ollut määrätietoinen ja sinnikäs.

Kylä pulahti hetkellisesti kuntaliitoksen mukanaan tuomaan ankeuteen, mutta enää ei haikailla mennyttä vaan katsotaan eteenpäin. Reilu kymmenen vuoden työ on kantanut hedelmää, ja nyt Pohjan kirkonkylä on valittu Uudenmaan vuoden kyläksi 2024.

Uudenmaan vuoden kylä -nimityksen perusteina oli monia asioita, muun muassa mittava ja merkityksellinen toiminta ja erityisesti panostus nuoriin sekä ti-

vis yhteistyö, ei vain oman kylän toimijoiden kesken, vaan myös muiden kylien ja erityisesti Raaseporin kaupungin kanssa.

Kyläyhdistyksellä on monta roolia

Kyläyhdistykselle on muodostunut tiedonvälittäjän rooli kylälaisten suuntaan ja kylän äänitorven rooli kaupungin suuntaan. Kyläläiset kääntyvät helposti ja monissa asioissa kyläyhdistyksen puoleen, oli kyseessä sitten heidän tarvitsema palvelu, puutteet linja-autovuoroissa, keikahtanut puistonpenkki tai vaikka umpeen kasvanut tienpätkä.

Kyläyhdistys on kylän kehittäjä ja etujen ajaja. Aloitteita ja kannanottoja on tehty niin kylän keskustan kunnostukseen turvallisuus ja viihtyisyys huomioiden kuin liikenneyhteyksiin ja palveluverkkoselvitykseenkin liittyen. Kyläyhdistys pyrkii osallistumaan kaikkeen kylää koskevaan suunnittelutyöhön. Kyläyhdistys on oman alueensa asiantuntija, ja tämä on huomioitu Raaseporin kaupungilla, sillä hyvin matalalla kynnyksellä yhteyttä pidetään puolin ja toisin. Kaupungin virkamiehiin on helppo olla yhteydessä ja he ja valtuutetut jalkautuvat yhdistysten kokouksiin ja asukastilaisuuksiin.

Pohjan päivän tunnelmaa. Kuva: Janis Kirpitis.
Pojodagens stämningar. Kuva: Janis Kirpitis.

Kyläfoorumi ja toimiva yhteistyö ovat kaikkien etu

Kyläyhdistyksen aloitteesta Raaseporiin perustettiin vuonna 2022 Raaseporin kyläfoorumi. Kaupunki toimii kyläfoorumin koollekutsujana, ja siihen kuuluu noin 15 kyläyhdistyksen edustajat. Kyläfoorumi kokoontuu nelisen kertaa vuodessa, ja kokouksissa on käsitelty niin kaupungin joukkoliikenneuudistusta, työllisyysasioita, kaupungin markkinointisuunnitelmaa, kestävästä Raaseporista ja kaupungin kuin yhdistysten välisistä palvelusopimuksista ja kaupungin palveluverkkouudistusta. Raaseporin kyläfoorumin myötä yhteistyö kylien kesken on tiivistynyt ja kylät vaihtavat ideoita ja kokemuksia.

Sujuva yhteistyö kaupungin kanssa on erittäin tärkeää. Kyläyhdistykset voivat tehdä ketterästi vaikka mitä, mutta hyvinkin usein kaupungin apu on tarpeen: joskus tarvitaan neuvoja, joskus kaupungin panokseksi riittää lavallinen sora siihen, että kylän vapaaehtoiset saavat ulkoilureitin kunnostettua. Kun kyläyhdistys päätti rakentaa Gumnäsin niemeen merkityn ulkoilureitin ja myöhemmin frisbeegolfradan, kaupungilta saatiin sujuvasti luvat. Kyläyhdistyksen kaupungilta vuokraaman Gumnäsin juhlapaikan ylläpito, kunnostus ja kehittäminen sujuu niin ikään mutkattomasti.

Aktiivista toimintaa nuorten hyväksi

Kaikkea kyläyhdistys ei voi tehdä itse, ja toisaalta kaikkea kau-

Nuorisotilassa voi pelata biljardia. Kuva: Marianne Liitelä.
I ungdomslokalen kan man spela biljard. Bild: Marianne Liitelä.

punkki ei voi joka kylään tuoda. Yksi suurimmista yhteistyöponnisteluista oli kesällä 2023 Pohjan kirkonkylään valmistunut skeittipuisto. Kyläyhdistys aloitti nuorison toiveesta puskemaan skeittipuistoasiaa kaupungin suuntaan jo vuonna 2017. Vaikka alkumatka oli kivinen – sopivaa tonttia ei meinattu löytää, rahaa ei ollut, hetkittäin tahtokin oli tiukalla – lopulta löydettiin ratkaisu: yhteistyö. Kyläyhdistys otti noin kolmasosan rahoituksesta vastuulleen ja haki 60 000 euroa paikallisilta säätiöiltä, ja kaupunki huolehti lopusta rahoituksesta. Ja kun tahtoa oli, tonttikin löytyi. Kaupunki hallinnoi hanketta tehden yhteistyötä kyläyhdistyksen ja kylän nuorten kanssa aina suunnittelusta skeittipuiston avajaisiin asti.

Pohjan kirkonkylällä on kaupungin nuorisotila, jota kaupunki pitää avoinna kahtena iltapäivänä viikossa. Kyläyhdistys on puolestaan vapaaehtoisten voimin pitänyt nuorisotilaa avoinna per-

jantai-iltaisina. Tässäkin sujuva yhteistyö kaupungin nuorisotoimen kanssa on korvaamaton ja tietoa kulkee molempiin suuntiin, toimintoja voidaan kehittää, ja kyläyhdistys voi esimerkiksi tehdä hankintoja, joihin kaupungilla ei ole mahdollisuutta.

Mikäli Raaseporin kaupunki ei kuuntelisi kyliään tai mahdollisuuksien mukaan tukisi ja auttaisi kyläyhdistyksiä, monet ideat ja kyliä kehittävät hankkeet olisi varmasti jääneet toteuttamatta. Kylissä ja yhdistyksissä on valtavasti resurssia, ei vain oman kylänsä elinvoimaisuuden ylläpitäjänä ja kehittäjänä, vaan koko kunnan veto- ja pitovoiman tekijänä. Jokaisen tehdyn vapaaehtoistyötunnin tuotto kilahtaa yhteiseen kassaan, tai oikeammin tulos yhteiseen hyvään.

Marianne Liitelä
pj., Pohjan kirkonkylän kyläyhdistys ry
kyläläinen, Uudenmaan vuoden kylä 2024

Nylands förste by behöver kommunen

Pojo kyrkobys utveckling från tidigare kommuncentrum till en levande by har varit målmedveten och ihärdig. Efter kommun-sammanslagningen sänkte sig en modfällighet över byn men mera längtar vi inte efter det förgångna utan vi ser framåt. Ett idogt arbete i över 10 år har gett resultat och Pojo kyrkoby har nu valts till Årets by i Nyland 2024.

Som grund för utmärkelsen till Årets by i Nyland fanns många olika faktorer. Bland dem en ansenlig och betydelsefull verksamhet samt speciellt satsningarna på ungdomsverksamheten samt ett tätt samarbete såväl inom den egna byn som med Raseborgs stad.

Byaföreningen har många olika roller

Byaföreningen har fått en roll som informatör för byborna och språkrör gentemot staden. Byborna kommunicerar ofta i olika ärenden med byaföreningen vare sig det är frågan om servicebehov, brister i busstrafik, en söndrig parkbänk eller en trafikled som börjat bli invuxen.

Byaföreningen utvecklar byn och för dess talan. Byaföreningen har gjort olika initiativ och ställningstaganden om bl.a. förbättrande av centrummiljön med beaktande av säkerhets- och trivselsefaktorer. Också trafikförbindelserna och servicenätsutredningen har tagits upp. Byaföreningen har som strävan att kunna delta i allt planeringsarbete som berör byn. Byaföreningen är expert vad gäller det egna området och det har

Skeittipuiston avajaisia vietettiin viime kesänä. Kuva: Janis Kirpitis. Inviigningen av skateparken firades förra sommaren. Bild: Janis Kirpitis.

också uppmärksammas inom Raseborg stad. Det har blivit en vana för såväl byaföreningen som staden att ta kontakt då något dyker upp som gäller byn. Det är lätt att kontakta stadens tjänstemän och fullmäktigeledamöterna deltar i föreningarnas möten och invånarevenemang.

Byaforumet och det väl fungerande samarbetet är till nytta för alla

Raseborgs byaforum grundades år 2022 efter att byaföreningen gjort ett initiativ om det. Byaforumet har representanter från ungefär 15 byaföreningar och staden fungerar som sammankallare. Forumet möts cirka fyra gånger i året. Under mötena har behandlats stadens kollektivtrafikreform, sysselsättningsärenden, stadens marknadsföringsplan, ett hållbart

Raseborg, olika serviceavtal mellan staden och föreningarna samt förnyelsen av stadens servicenät. Efter att byaforumet grundades har samarbetet mellan byarna intensifierats och byarna delar med sig idéer och erfarenheter i högre grad än förr.

Det fungerande samarbetet med staden är väldigt viktigt. Byaföreningarna kan smidigt göra nästan vad som helst men ofta behövs hjälp av staden. Hjälpen kan vara goda råd eller ett lass grus så att frivilliga kan sätta en friluftsled i skick. När byaföreningen beslöt bygga en märkt friluftsled på udden vid Gumnäs och senare en bana för frisbeegolf fick man smidigt alla tillstånd av staden. Driften och underhållet samt utvecklingen av den festplats som byaföreningen hyr av kommunen vid Gumnäs fungerar ävenså utan krumbukter.

Aktivt engagemang för ungdomarna

Byaföreningen kan inte själv göra allt och kommunen kan ju inte heller tillgodose all slags verksamhet i varje by. Ett av de största samarbetsknogen var dem skatepark som färdigställdes i Pojo kyrkoby sommaren 2023. Byaföreningen började i enlighet med ungdomarnas önskemål att driva bygget av skateparken inom staden redan år 2017. Fastän starten var mödosam (passlig tomt hittades inte, inga pengar fanns, viljan fattades också emellanåt) så hittades lösningen som var ett djupare samarbete. Byaföreningen tog på sig att ansvara för en tredjedel av finansieringen och ansökte om 60 000 euro av lokala stiftelser och kommunen ansvarade för resten. Och när det fanns vilja så hittades ju en tomt. Staden administrerade projektet i samarbete med byaföreningen och ungdomarna i byn. Det fungerade hela vägen från planering till öppningen av skateparken.

I Pojo kyrkoby finns stadens ungdomslokal som staden håller öppen två eftermiddagar i veckan. Och byaföreningen har med hjälp av frivilliga krafter hållit lokalen öppen om fredagskvällar. Också här är samarbetet med stadens ungdomssektor oumbärligt. Dialogen fungerar dubbelriktat och verksamheten kan utvecklas eftersom byaföreningen till exempel kan göra anskaffningar som inte staden har möjligheter till.

Många idéer och utvecklingsprojekt hade säkert blivit ogjorda ifall

Raseborgs stad inte skulle lyssna till sina byar och efter möjlighet stödde och hjälpte byaföreningarna. Byarna och föreningarna har resurser att stå till buds angående den egna byns livskraft men också gällande hela kommunens dragnings- och hållningskraft. Alla de timmar frivilliga krafter jobbar resulterar i mera välfärd för oss alla.

Marianne Liitelä ordf., Pojo kyrkoby byförening rf bybo, Årets by i Nyland 2024

Frisbeegolftrata sijaitsee Gumnäsin niemellä. Kuva: Jari Sopen-Luoma. Bana för frisbeegolf finns vid udden på Gumnäs. Bild: Jari Sopen-Luoma.

Pohjan päivä tarjoaa monenlaista puuhaa perheen pienemmille. Kuva: Marianne Liitelä. Pojodagen innehåller mycket för familjens minsta. Bild: Marianne Liitelä.

Leader-tuki mahdollistaa oman alueen kehittämisen

Leader-toiminnan tarkoituksena on alueen kehittäminen paikallisten asukkaiden asiantuntemuksen ja osaamisen voimin. Alueen elinvoimaisuutta kehitetään asukkaiden ideoiden ja tarpeiden pohjalta.

Leader-ryhmät rahoittavat erilaisia hankkeita ja neuvovat niiden toteutuksessa. Rahoitusta voivat hakea maaseudulla toimivat yritykset ja yhteisöt toimintansa ja elinympäristönsä kehittämiseen. Tukimuotoja on useita erilaisia. Ryhmät aktivoivat, innostavat, tiedottavat, kouluttavat ja toimivat hankkeiden toteuttajien apuna. Kaikki neuvontapalvelut ovat maksuttomia.

Leader-ryhmät toimivat kukin oman kehittämissuunnitelman pohjalta. Rahoitettaviksi valitaan hankkeita, jotka parhaiten edistävät paikallisten strategioiden tavoitteiden toteutumista. Alueemme Leader-ryhmien strategiat

löytyvät ryhmien nettisivuilta, joihin on linkit alla. Sivuilta löytyy myös tukien hakuajat.

Tukea voi saada myös pienhankkeisiin

Pieniin, korkeintaan 8000 euron suuruisiin kustannuksiin voi myös hakea tukea.

Tukea voi käyttää pieniin hankintoihin, kuten yhteisten välineiden ja laitteiden ostamiseen. Tuella voi myös kunnostaa yhteisiä tiloja tai tehdä pieniä remonteja. Tuki soveltuu myös kesätapahtuman tai muun tilaisuuden kulujen kattamiseen ja kustannuksissa voi olla mukana myös palkkakuluja. Lisäksi tuella voidaan ostaa asiantuntija-apua, jota tarvitaan erilaisten selvitysten tai kehittämissuunnitelmien tekemiseen.

Hyväksyttäviin kustannuksiin saa tukea tavallisesti 40–70 prosenttia. Rahoitettavien hankkeiden

tulee vastata Leader-ryhmän kehittämissuunnitelman tavoitteita. Tukea voivat hakea maaseudulla toimivat yhdistykset, seurakunnat, järjestöt ja muut julkis- tai yksityisoikeudelliset yhteisöt.

Lisätietoa tukien hakemisesta saa oman alueen Leader-ryhmästä, joka käsittelee hakemukset.

Alueellamme toimii kolme Leader-ryhmää:

EMO (Espoo, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula ja Vantaa)
<https://emory.fi/>

Pomoväst (Hanko, Raasepori, Inkoo, Siuntio ja Kirkkonummi)
<https://pomovast.fi/fi/ajankoh-taista/>

Ykkösakseli (Karkkila, Lohja ja Vihti)
<https://ykkosakseli.fi/>

Leaderstödets möjliggör utveckling av det egna området

Leaderverksamhetens ändamål är områdets utveckling med användande av de lokala invånarnas sakkännedom och kompetens. Områdets livskraft utvecklas med invånarnas idéer och behov som grund.

Leader-grupperna finansierar olika projekt och ger rådgivning angående deras förverkligande. Företag och sammanslutningar som verkar på landsbygden kan söka finansiering för att utveckla verksamheten och livsmiljön. Det finns flera olika stödformer. Grupperna aktiverar, motiverar, informerar, utbildar samt står till allmän hjälp för dem som förverkligar projekten. Alla rådgivningstjänster är avgiftsfria.

Leader-grupperna fungerar utgående från den egna utvecklingsstrategin. Man väljer projekt att finansieras enligt vilka som bäst uppskattas befrämja förverkligandet av de lokala strategierna. Gruppernas strategier kan hittas

på deras nätsidor. Länkarna finns här under. På sidorna finns också respektive grupps ansökningsstider.

Stöd kan fås också för mindre projekt

Med mindre projekt menas utgifter som är högst 8000 euro.

Stödet kan användas för mindre anskaffningar såsom gemensamma redskap och maskiner. Som exempel kan nämnas anskaffning av en luftvärmepump till byahuset. Med stödet kan man renovera gemensamma utrymmen eller göra mindre reparationer. Stödet lämpar sig också för att täcka utgifterna för ett sommar- eller annat evenemang. I utgifterna kan också finnas löneutgifter. Dessutom kan stödet användas för att köpa expertis som behövs för att göra olika utredningar eller utvecklingsplaner.

Till godtagbara utgifter får man i allmänhet ett stöd på 40–70 procent. De projekt som finansieras bör motsvara de mål som uppsatts i Leader-gruppens utvecklingsstrategi. Stöd kan sökas av föreningar, organisationer och andra offentlig- eller privaträttsliga sammanslutningar som är belägna på landsbygden.

Info angående stödansökningar ges av det egna områdets Leader-grupp.

Tre Leader-grupper finns inom vårt område:

EMO (Esbo, Hyvinge, Träskända, Nurmijärvi, Tusby och Vanda)
<https://emory.fi/>

Pomoväst (Hangö, Raseborg, Ingå, Sjundeå och Kyrkslätt)
<https://pomovast.fi/sv/start/>

Ykkösakseli (Högfors, Lojo och Vichtis)
<https://ykkosakseli.fi/>

Ihmisten kokoisille ideoille!
För dina idéer!

Tukea kylille - Stöd till byarna

EMO

Espoo, Hausjärvi, Hyvinkää, Loppi,
Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula, Vantaa
www.emory.fi

Pomoväst

Hanko, Ingå, Kirkkonummi,
Raseborg, Siuntio
www.pomovast.fi

Ykkösakseli

Karkkila, Lohja, Salo,
Vihti
www.ykkosakseli.fi

Hanko 150 vuotta

Hanko on kolmelta suunnalta meren ympäröimä, ja sen 130 kilometrin pituisesta rantaviivasta 30 kilometriä on hiekkarantaa. Suomen eteläisin kaupunki täyttää 150 vuotta.

Hangon alkutaival kaupunkina juontaa juurensa vuonna 1873 avattuun satamaan ja rautatiehen. Itse kaupungin perustaminen tapahtui vuotta myöhemmin. Hanko on ollut tärkeä satama- ja kauppapaikka vuosisatojen ajan, ja se on nähnyt monia merkittäviä tapahtumia Suomen historiassa.

Hangossa tapahtuu laajasti ja monipuolisesti ympäri vuoden, eikä juhlavuosi ole poikkeus. Tapahtumissa näkyvät kaupungin henkilöstön kädenjälkien lisäksi kaupunkilaisten, yhdistysten ja yritysten ideat ja aloitteet. Luvasa on runsaasti tapahtumia, kuten ravintoloiden omat tapahtumat, näyttelyitä, konsertteja, festivaaleja, urheilutapahtumia ja Puolustusvoimien lippujuhla. Uudistetun Hangon museon avajaiset ovat heinäkuussa, ja kaupungin yhdistykset, kulttuuritoimijat ja kulttuuripalvelut tarjoavat laajan kulttuuritarjonnan vuoden ympäri.

Casinon ranta. Kuva: Kenneth Roman.
Casino stranden. Bild: Kenneth Roman.

Hangonpäivien yhteydessä järjestetään kahden päivän maksuton kansanjuhla Casinopuistossa 30.–31. elokuuta. Juhla täyttää kaupungin musiikilla, tanssilla, ruoalla ja yhteishengellä, Hangon viehätöksen ja elinvoiman täydessä loistossaan. Juhlat alkavat perjantaina nuorisokonsertilla, jossa esiintyy pääartistina Robin Packalén. Lauantain ohjelma on suunnattu lapsiperheille ja aikuisille. Silloin Casinopuisto täyttyy monipuolisella ohjelmalla koko päiväksi. Lauantaina vietetään myös muinaistulien yötä, jota perinteen mukaan seurataan Plagenin rannalla. Kansanjuhlan aikana järjestetään erilaisia aktiviteetteja ympäri kaupunkia. Kansanjuhlan ohjelmanumerot julkaistaan kaupungin kotisivuilla osoitteessa hanko.fi/hanko150.

Hangossa asuu noin 8000 asukasta, mutta kesäkuukausina turistit ja kesäasukkaat lisäävät kaupungin väkimäärää huomattavasti. Itäsatama täyttyy veneistä, vanhat huvilat vastaanottavat matkailijoita, ja makasiinien ravintolat avaavat ovensa liittyen vuoden ympäri avoinna olevien ravintoloiden joukkoon.

Visit Hanko, Hangon matkailutoimisto, on saavuttanut Sustainable Travel Finland -sertifikaatin vuonna 2024 osoituksena arvokkaasta ja pitkäjänteisestä työstä kestävästä matkailun eteen. Matkailutoimistolla on jo entuudestaan kestävä matkailua tukeva sertifikaatti nimeltään Good Travel Seal. Visit Hankoa kannattaa seurata visithanko.fi sekä sosiaalisen median kanavien kautta @hullunahankoon.

Ympäri vuotinen Hanko

Hankolaiset ovat ylpeitä kaupungistaan, elämäntapaa täynnä merituulta ja auringonpaistetta. Heitä yhdistää perinteiden kunniointaminen, ainutlaatuinen tunnelma sekä halu luoda yhteisöllistä ja kestävä tulevaisuutta. Hanko – tunne ja elämänsäsenne, joka jättää jälkensä sydämiin ja mieliin. Rakastu talveen, juhli kevään tuloa, riemuitse kesällä ja nauti harmauden syleilystä syksyllä. Saapua voi autolla, veneellä tai junalla, joka uuden sähköjunareitin ansiosta mahdollistaa suoran junayhteyden Helsingistä.

Tervetuloa mukaan juhlimaan Hankoa, sen asukkaita, vapaa-ajan asukkaita sekä vieraita, jotka tekevät kaupungista elävän ja unohtumattoman!

Juhlavuoden kotisivuilla voi seurata tapahtumia, juhlavuoden blogia, Hanko 150 -tuotteita ja muita ajankohtaisia nostoja.

hanko.fi/hanko150,
IG: @hanko150hango
FB: hangonkaupunkihangostad

Hangö 150 år

Hangö, omgivet av havet på tre sidor med 30 km sandstränder på sin 130 km långa kust. I år fyller Finlands sydligaste stad 150 år.

Hangös historia som stad går tillbaka till 1873 då hamnen och järnvägen öppnades. Själva staden grundades ett år senare, 1874. Jubileumsåret Hangö 150 är ett unikt tillfälle att fira Finlands sydligaste stad och dess rika historia. Staden har varit en viktig hamn och handelsplats i århundraden och har bevittnat många viktiga händelser i Finlands historia.

Hangö har ett brett och varierat utbud av evenemang varje år, och jubileumsåret är inget undantag. I jubileumsprogrammet syns handavtryck av stadens personal, samt idéer och initiativ från medborgare, föreningar och företag. Året fylls av stort urval av evenemang, bland annat restaurangevenemang, utställningar, konserter, festivaler, sportevenemang och försvarsmaktens fanfest. Förnyade Hangö museum har sin öppning i juni och stadens föreningar, kulturaktörer och kulturtjänster erbjuder brett kulturutbud året runt.

I samband med Hangödagarna ordnas en två dagars avgiftsfri folkfest i Casinoparken 30-31 augusti som fyller staden med musik, dans, mat och gemenskap. Folkfesten lyfter fram Hangös charm och livskraft i all sin glans. Festligheterna börjar på fredagen med en ungdomskonsert med huvudartisten Robin Packalén. På lördagen riktar sig programmet till barnfamiljer och vuxna då casinoparken fylls med ett varierande program under hela dagen. Lördagen är också forneldarnas

Sjökyst i Hangö. Kuva: Robin Sjölund.
Hangö om hösten. Bild: Robin Sjölund.

natt, som traditionellt firas på Plagens strand. Under folkfesten kommer olika aktiviteter att ordnas runt om i staden. Programmet för folkfesten publiceras på stadens webbplats på adressen hanko.fi/hango150.

Hangö har cirka 8 000 invånare, men under sommarmånaderna ökar antalet turister och sommarboende stadens befolkning betydligt. Östra hamnen fylls av båtar, gamla villor välkomnar turister och magasin restaurangerna öppnar sina dörrar lik restauranger som är öppna året runt.

Visit Hanko, Hangös turistbyrå, har tilldelats Sustainable Travel Finland Certificate 2024 för sitt värdefulla och ihärdiga arbete för hållbar turism. Turistbyrån har redan Good Travel Seal, ett certifikat som stöder hållbar turism! Visit Hanko lönar sig att följa på hemsidorna visithanko.fi samt deras sociala media kanaler @hullunahankoon

Hangö – året runt

Hangöborna är stolta över sin stad, en livsstil full av havsbris och solsken. De förenas av en uppskattning för traditioner, en unik atmosfär och en vilja att skapa en gemenskap och en hållbar framtid. Hangö - en känsla och en livsstil som sätter avtryck i hjärtan och sinnen. Förälska dig i vintern, möt våren med glädje, njut av sommaren och låt dig omfamnas av den mysiga hösten. Använd bil, båt eller tåg. Den nya elektrifierade tågbanan möjliggör en direkt tågförbindelse mellan Helsingfors och Hangö.

Välkommen att fira Hangö, dess invånare, fritidsboende och de gäster som gör staden levande och oförglömlig!

På jubileumsårets hemsidor kan du följa med evenemang, blogg, Hangö 150 produkter samt aktuell information.

hanko.fi/hango150,
IG: @hanko150hango
FB: hangonkaupunkihangostad

Kuinka saada vapaaehtoisia mukaan toimintaan?

Kylätoimijoiden kanssa keskustellessa tulee usein esille se, kuinka vapaaehtoisten vähyys vaivaa ja koettelee toimintaa. Saattaa olla, että toiminta on ollut samojen henkilöiden harteilla jo vuosia, eikä muutosta ole näköpiirissä. On suuri huoli siitä, kuinka toiminnan käy jatkossa.

Vapaaehtoiset ovat myös kyläyhdistysten toiminnan selkäranka. Kilpailu vapaaehtoisista on kilpailua ihmisten vapaa-ajasta, ja se on kovaa. Voittajia ovat ne

yhdistykset, jotka tarjoavat merkityksellistä ja kiinnostavaa toimintaa. Mielekkääseen toimintaan ollaan valmiita käyttämään arvokasta vapaa-aikaa. Kun vapaaehtoinen on innostunut ja motivoitunut ja kokee toiminnan antoisana, hän saa houkuteltua lähipiiristään myös muita mukaan yhdistyksen toimintaan.

Kiinnostus kertaluonteisiin ja lyhytkestoisiin tehtäviin, pop up -tyyppiseen vapaaehtoistoimintaan on yhä suositumpaa. Pitkä-

aikainen sitoutuminen yhdistyksen toimintaan ei välttämättä houkuttele. Madaltaa kynnystä lähteä mukaan vapaaehtoistoimintaan, jos tarjolla on erilaisia selkeästi määriteltyjä tehtäviä ja jos toimintaan voi osallistua myös lyhyemmän ajan.

Kun kyläyhdistyksessä vaalitaan avointa, kannustavaa ja sallivaa ilmapiiriä, toimintaan on helppo täysin ventovieraankin lyöttäytyä mukaan, kun tuntee itsensä tervetulleeksi ja arvostetuksi.

Vinkkejä vapaaehtoisten houkuttelemiseen:

Selkeä viestintä: Kerrotaan selkeästi, mitä kyläyhdistys tekee ja miksi sen toiminta on tärkeää. Ihmiset ovat todennäköisemmin kiinnostuneita, kun he ymmärtävät, mitä heiltä odotetaan ja millaista vaikutusta he voivat saada aikaan.

Osallistava suunnittelu: Uudet ideat ja ajatukset rikastuttavat. Otetaan ihmiset mukaan suunnitteluun. Kun tuntee voivansa vaikuttaa, on sitoutuneempi ja motivoituneempi osallistumaan.

Monipuolisia tehtäviä: Tarjotaan erilaisia tehtäviä ja vastuuta, jotta jokainen voi löytää itselleen sopivan tavan osallistua. Jotkut saattavat haluta esimerkiksi organisoida tapahtumia, kun taas toiset voivat vaikkapa mieluummin auttaa markkinoinnissa.

Luova markkinointi: Käytetään luovia tapoja markkinoida kyläyhdistyksen toimintaa. Esimerkiksi sosiaalisen median, ilmoitustaulujen tai paikallislehtien avulla tavoittaa potentiaalisia vapaaehtoisia. Kannattaa muistaa myös henkilökohtaiset verkostot.

Innostavia tapahtumia: Järjestetään tapahtumia, joissa ihmiset voivat tutustua kyläyhdistyksen toimintaan rennoissa ja mukavissa merkeissä. Esimerkiksi kyläjuhlat, talkoot tai yhteiset retket voivat olla hyviä tilaisuuksia.

Kiittäminen ja arvostus: Muistetaan kiittää ja arvostaa vapaaehtoisten panosta säännöllisesti. Tunnustus ja kiitollisuus ovat ansaittuja ja tärkeitä motivaation ylläpitäjiä.

Hur få frivilliga med i verksamheten?

I diskussioner med byaktörer kommer bristen på frivilligt engagemang ofta upp som ett problem och en bromsande faktor för verksamheten. Ofta är det så att samma personer har varit aktivt med i verksamheten i årtal eller till och med decennier. Det finns en stor oro för att verksamheten kan sina in i framtiden.

Frivilliga krafter är byaföreningarnas ryggrad. Konkurrentens angående människors fritid är benhård. De föreningar som erbjuder meningsfull och intres-

sant verksamhet klarar sig väl och kan utvecklas. Då verksamheten upplevs meningsfull och viktig använder man också sin tid för den gemensamma saken. När de aktiva är entusiastiska, motiverade och tycker att verksamheten är givande så lockar de också lättare andra från sin närkrets att komma med i verksamheten.

Intresset att delta i verksamheten för en gång i taget utan att förbinda sig desto mer blir allt populärare. Ett mera långsiktigt

engagemang i föreningen är inte nödvändigtvis attraktivt. Ifall föreningen kan erbjuda tydligt definierade uppgifter för att delta under kortare tider och projekt sänker det tröskeln att komma med i verksamheten.

Då man i byaföreningens verksamhet har en öppen och motiverande kommunikation inom byn är det lätt för vem som helst att rycka in vid behov. Också de som nu och då tar del i verksamheten ska känna sig välkomna och uppskattade.

Tips för att locka nya frivilla krafter:

Tydlig kommunikation: Förklara tydligt vad byaföreningen gör och varför verksamheten är viktig. Människor är mera intresserade när de förstår vad som förväntas av dem och vilken inverkan de kan ha.

Kom med i planeringsskedet: Nya idéer och tankar är berikande och utvecklar verksamheten. Alla som vill får också planera och säga sin åsikt. När man känner att man kan påverka blir man mer engagerad och motiverad att delta.

Olikaslagsuppgifter: Det finns en mängd olika uppgifter och ansvarsområden så att alla kan hitta sitt egna sätt att engagera sig. Till exempel kanske någon vill organisera evenemang och andra föredrar att hjälpa till med till exempel marknadsföring.

Kreativ marknadsföring: Byaföreningens verksamhet kan och ska marknadsföras i olika kanaler på olika sätt. Sociala medier, anslagstavlor eller lokaltidningar används för att nå ut till potentiella nya krafter. Den personliga kontakten är förstås den viktigaste via egna nätverk. Glöm inte telefonen.

Inspirerande evenemang: Evenemangen är familjära och trevliga för då trivs deltagarna. Alla tillfällen är lika värda vare sig det är byns fest, talko eller en gemensam utflykt.

Tack och uppskattning: Ett regelbundet tack och visad uppskattning är viktigt. Det stärker samhörighetskänslan och motivationen.

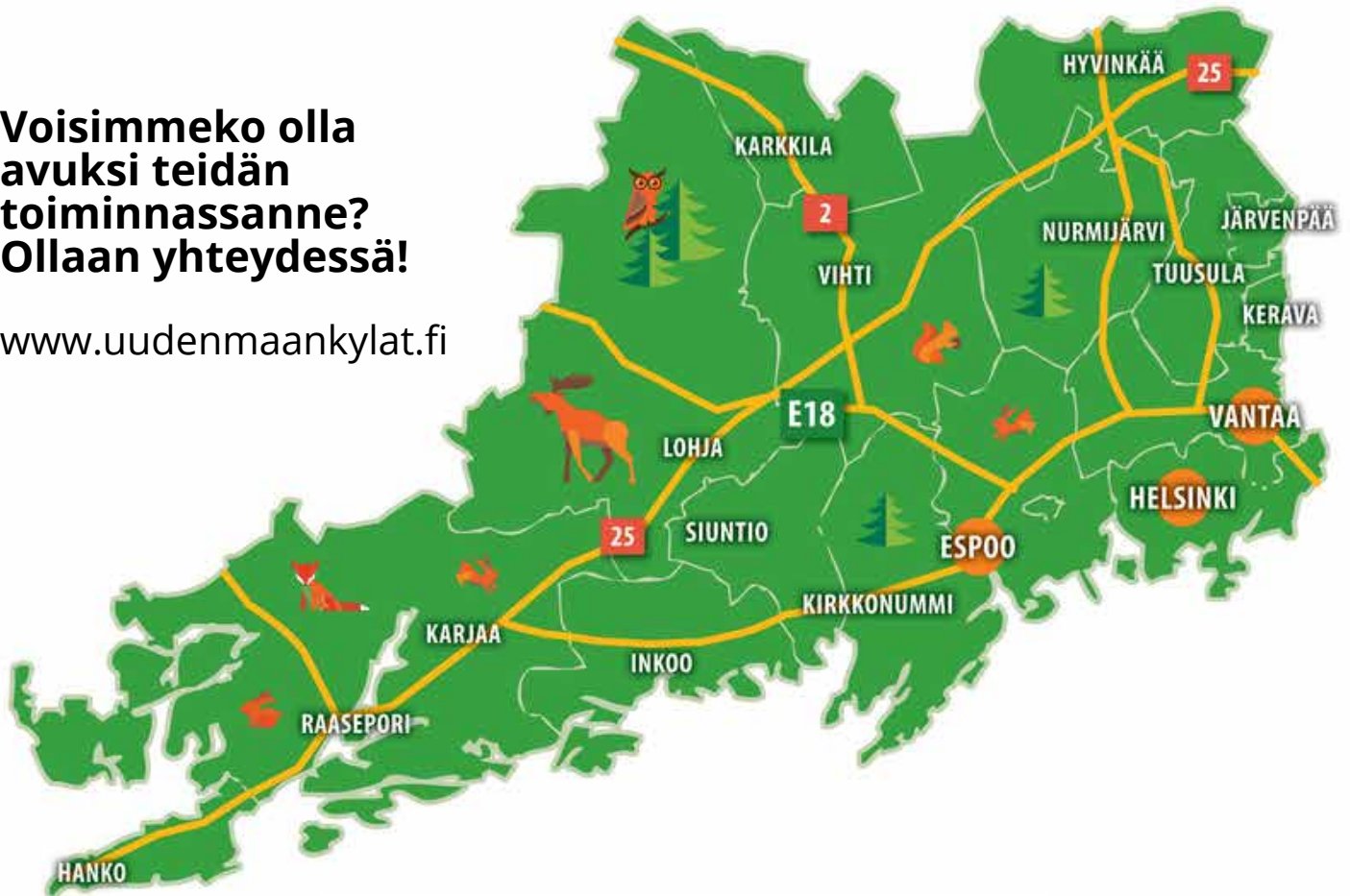
**Uudenmaan Kylät
Nylands Byar**

Uudenmaan Kylät ry auttaa kylä- ja asukastoiminnan kehittämisesssä Länsi- ja Keski-Uudellamaalla.

- ✓ Autamme kyläsuunnitelmien teossa.
- ✓ Aktivoimme kylätoimijoita omaehtoiseen toimintaan.
- ✓ Edistämme kylien ja kuntien yhteistyötä.
- ✓ Tiedotamme, viestimme ja koulutamme.

**Voisimmeko olla
avuksi teidän
toiminnassanne?
Ollaan yhteydessä!**

www.uudenmaankylat.fi

Suomen Kylät